RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Sertifioitu siemen, mitä se on?

Ritva Vallivaara-Pasto

Siemenalan lainsäädäntö

- Siemenlaki (600/2019)
- MMM:n asetukset + asetusmuutokset
- Laki hukkakauran torjunnasta (185/2002), asetus hukkakauran torjunnasta (368/2021)
- Lisäksi Ruokaviraston ohjeet, jotka löytyvät Ruokaviraston kotisivuilta

SERTIFIOITU SIEMEN

- kantasiemeneltään tunnettua (=polveutuminen tunnetaan)
- aitous tutkittu kenttäkoetarkastuksessa korkeammilla siemenluokilla
- virallisesti viljelystarkastettua: tarkastettu jokainen lohko, hukkakaurattomuus, muut saman lajikkeen viljelykset, esikasvit, eristysetäisyydet
- laboratoriotarkastettu: puhtaus, itävyys, kosteus, taudit ja 1000 siemenen paino
- vakuuslipuke on kiinnitetty jokaisen siemenpakkauksen päälle

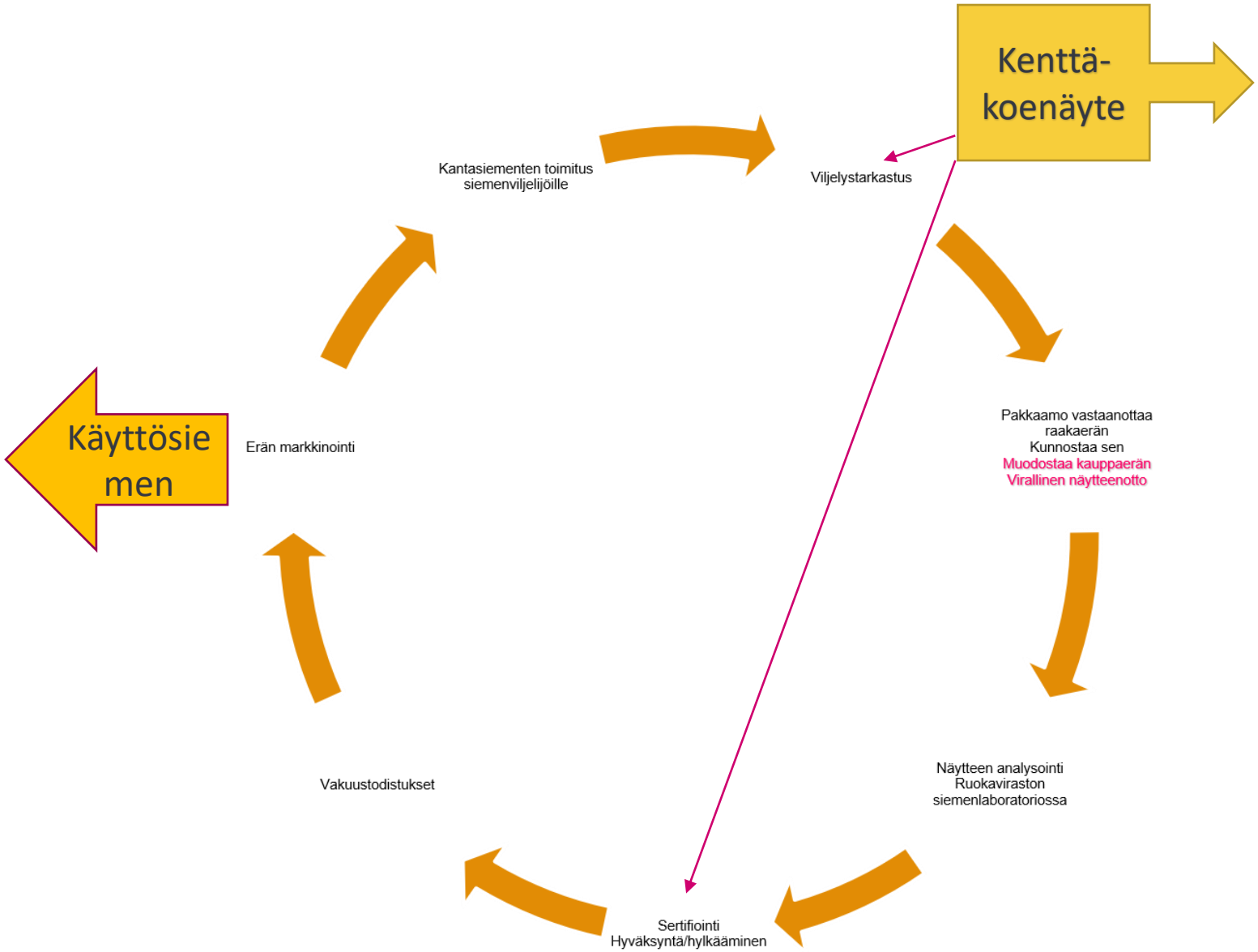
Kenttä-
koenäyte
Kantasiementen toimitus
siemenviljelijöille
Viljelystarkastus
Käyttösie
men
Erän markkinointi
Pakkaamo vastaanottaa
raakaerän
Kunnostaa sen
Muodostaa kauppaerän
Virallinen näytteenotto
Vakuustodistukset
Näytteen analysointi
Ruokaviraston
siemenlaboratoriossa
Sertifiointi
Hyväksyntä/hylkääminen

Viljelystarkastus

- Siemenviljely on sopimustoimintaa ja viljelijä ja tarkastuttaja (=pakkaamo) tekee sopimuksen tietyn lajikkeen siemenviljelystä tilalla
- Sopimusta tehdessä huomioitavat asiat:
- Esikasvit
- Hukkakauratilanne
- Eristysetäisyydet ristipölytteisillä lajeilla
- Tarkastuttaja tekee viljelystarkastuspyynnön siemenyksikköön 22.5 mennessä
- Viljelystarkastuksen tekee Ruokaviraston valtuuttama viljelystarkastaja, n. 100 tarkastajaa
- Viljelystarkastaja tekee ehdotuksen viljelyksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä, lopullisen päätöksen tekee siemenyksikkö

Näytteenotto ja siemenlaboratoriossa tehtävät määritykset

- Vain viljelystarkastuksessa hyväksyttyä satoa voi toimittaa pakkaamolle
- Viljelystarkastuksen jälkeen viljelijä pui ja kuivaa sadon ja toimittaa sen pakkaamolle
- Pakkaamo kunnostaa raakaerän ja valtuutettu näytteenottaja ottaa siitä virallisen näytteen, näytteenottopöytäkirjana käytetään mobiilinäytteenottopöytäkirjaa
- Näyte toimitetaan siemenlaboratorioon analysoitavaksi
- Tehtävät analyysit riippuvat minkälaisesta näytteestä on kyse:
- Ensimmäistä kertaa tulevat erät ja näytteet: puhtaus, itävyys, mahdolliset taudit, kosteus otannan mukaisesti
- Uusinta kaikki analyysit uudelleen

Sertifiointi

- Kun erä täyttää laatuvaatimukset, se sertifioidaan ja tarkastuttaja (=pakkaamo) tilaa vakuustodistukset erälle
- Uudelleenpakkaaminen, pakkaamo ostaa toiselta pakkaamolta erän tai osan erästä ja voi käsitellä sitä esim. peittaamalla, tällöin erän pakkaukset avannut pakkaamo tekee siemenyksikköön uudelleenpakkaamisilmoituksen
- Siemenyksikköön toimitetusta näytteestä tehdään kenttäkoetarkastus eli kylvetään koeruudut. Tämä tehdään kantasiemenille (siemenlisäyksessä olevat kauppaerät) ja kenttäkoetarkastuksessa tarkastetaan lajikeaitous eli onko sitä lajiketta, jota vakuustodistukseen on merkitty

Laatuvaatimukset ja kansainväliset menetelmät

- Viljelystarkastus ja kenttäkoetarkastukset tehdään OECD:n menetelmien mukaan
- Kylvösiementen näytteenotto ja siemenanalyysit tehdään kansainvälisen siementarkastusjärjestön ISTA:n mukaan
- Laatuvaatimukset tulevat MMM:n asetusten liitteistä, esimerkiksi viljojen puhtausvaatimus lajeittain ja siemenluokittain

Kaupperän merkki

- Kauppaerän merkki tulee sen pakkaamon mukaan, joka sulkee pakkaukset
- Kauppaerän merkki on leimattava tai painettava jokaiseen siemenpakkaukseen (asetus)
- Kauppaerän merkki = pakkaamon tunnus – vuosi+juokseva numero
- Kauppaerä ei kerro siemenen tuotantovuotta, vaan milloin erä on muodostettu

Kaupperän merkki

- Kauppaerän merkki on muotoa

  FI**1000-22001**

1000 = pakkaamotunnus (siemenyksikkö antaa pakkaamolle numeron)

22= kuluva tarkastuskausi 1.7.2022 – 30.6.2023

001 = eräkohtainen tunnus (pakkaamo antaa)

FI maatunnus pakkaamotunnuksen eteen (ei pakollinen)

Markkinointi

- kylvösiementä saa markkinoida ainoastaan sertifioituna tai hyväksyttynä (standardisiemen vihanneksilla ja lajikkeeton kaupallinen sallituilla lajeilla)
- tarkastamatonta eli harmaata siementä ei saa markkinoida

Siemenluokat

VILJAT

Ohra, kaura, vehnä, ruisvehnä

- Esiperussiemen (PB)
- Perussiemen (B1)
- Perussiemen (B2)
- Perussiemen (B3)
- Sertifioitu siemen (C1)
- Sertifioitu siemen (C2)

Ruis

- Esiperussiemen (PB)
- Perussiemen (1-3 sukupolvea)
- Sertifioitu siemen (C)

Siemenluokat

NURMI- JA REHUKASVIT

- Esiperussiemen (PB)
- Perussiemen (B)
- Sertifioitu siemen (C)

Herne, härkäpapu, virnat ja sinimailanen

- Esiperussiemen (PB)
- Perussiemen (B)
- Sertifioitu siemen 1. sukupolvi (C1)
- Sertifioitu siemen 2. sukupolvi (C2)

Siemenluokat

ÖLJY- JA KUITUKASVIT

- Rypsi, rapsi, sinapit, hamppu:
- Esiperussiemen (PB)
- Perussiemen (B)
- Sertifioitu siemen (C)
- Pellava:
- Esiperussiemen (PB)
- Perussiemen 1-3. sukupolvea (B1-B3)
- Sertifioitu siemen 1. sukupolvi (C1)
- Sertifioitu siemen 2. sukupolvi (C2)
- Sertifioitu siemen 3. sukupolvi (C3)

Vakuustodistus

- Mikä se on ?
  Vakuustodistus on jokaisen siemenpakkauksen tai säkin päälle kiinnitetty lipuke, joka takaa sen, että siemenerä on sertifioitu tai hyväksytty markkinoitavaksi
- Jos on kyseessä luonnonmukaisesti tuotettu kylvösiemen merkintä siitä ja valvontaviranomaisen tunnus FI-EKO-201
- Vakuustodistuksessa ei tarvitse ilmoittaa voimassaoloaikaa, paitsi jos erällä on itävyyspoikkeus

Ennakkovakuuskäytäntö

- Ennakkovakuuskäytäntö EU:ssa poikkeusmenettely
- Ennakkovakuudella voidaan markkinoida eriä, jos toimittaja takaa vakuudessa ilmoitetun itävyyden.
- Ennakkovakuudella markkinoitujen erien lopulliset itävyydet löytyvät Ruokaviraston kotisivuilta

VAKUUSTODISTUKSEN VÄRIT

- Vakuustodistuksen väristä selviää siemenluokka kaikilla lajeilla
- Esiperussiemen – valkoinen, jossa violetti poikkiviiva
- Perussiemenen kaikki sukupolvet – valkoinen
- Sertifioidun siemenen 1.sukupolvi – sininen
- Sertifioidun siemenen 2. tai 3. sukupolvi – punainen
- Standardisiemen keltainen
- Lajikkeeton kaupallinen siemen – beige
- Seokset – vihreä
- Lopullisesti sertifioimaton – harmaa
- Lajike ei ole lajikeluettelossa - oranssi

Vakuustodistusmallit

RUOKAVIRASTO SUOMI

VAKUUSTODISTUS
PB, ESIPERUSSIEMEN
REPEKKA-OHRA
Hordeum vulgare

KAUPPAERÄ **FI1000-2112**

NÄYTE OTETTU	08/2021
PAKKAUKSEN NETTOPAINO	600 kg
TUOTANTOMAA	SUOMI

Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi /#/kasvi/siementen-ennakkovakuudet

KÄSITELTY: CELEST TRIO

ITÄVYYS PEITATTUNA (%)	92
1000 SP (g)	43,9
PAAVO PAKKAAJA LOIMAA	346

Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen

RUOKAVIRASTO SUOMI

VAKUUSTODISTUS
PERUSSIEMEN
2. SUKUPOLVI
NIKLAS-KAURA
Avena sativa

KAUPPAERÄ **FI1000-2103**

NÄYTE OTETTU	09/2021
PAKKAUKSEN NETTOPAINO	600 kg
TUOTANTOMAA	SUOMI

Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi /#/kasvi/siementen-ennakkovakuudet

Celest Trio koepeittaustulos 98 %

ITÄVYYS (%)	99
1000 SP (g)	40,3
PAAVO PAKKAAJA LOIMAA	1546

Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen

RUOKAVIRASTO SUOMI

VAKUUSTODISTUS
PERUSSIEMEN
MATILDA-HERNE
Pisum sativum

KAUPPAERÄ **FI1000-2134**

NÄYTE OTETTU	09/2021
PAKKAUKSEN NETTOPAINO	25 kg
TUOTANTOMAA	SUOMI

Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi /#/kasvi/siementen-ennakkovakuudet

ITÄVYYS (%)	90
1000 SP (g)	301,1
PAAVO PAKKAAJA LOIMAA	506

Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen

RUOKAVIRASTO SUOMI
VAKUUSTODISTUS
SERTIFIOITU SIEMEN
1. SUKUPOLVI
VERTTI-OHRA
Hordeum vulgare
KAUPPAERÄ FI1000-2116
NÄYTE OTETTU 09/2021
PAKKAUKSEN NETTOPAINO 500 kg
TUOTANTOMAA SUOMI
Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi
/#/kasvi/siementen-ennakkovakuudet
LENTONOKI: PEITTAUSSUOSITUS
ITÄVYYS (%) 92
1000 SP (g) 44,3
PAAVO PAKKAAJA
LOIMAA 686
Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen

RUOKAVIRASTO SUOMI
VAKUUSTODISTUS
SERTIFIOITU SIEMEN
2. SUKUPOLVI
HELMI-VEHNÄ
Triticum aestivum
KAUPPAERÄ FI1000-2122
NÄYTE OTETTU 08/2021
PAKKAUKSEN NETTOPAINO 40 kg
TUOTANTOMAA SUOMI
Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi
/#/kasvi/siementen-ennakkovakuudet
ITÄVYYS (%) 90
1000 SP (g) 39,6
PAAVO PAKKAAJA
LOIMAA 220
Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen

RUOKAVIRASTO SUOMI
VAKUUSTODISTUS
SERTIFIOITU SIEMEN
NUUTTI-TIMOTEI
Phleum pratense
KAUPPAERÄ FI1000-2140
NÄYTE OTETTU 09/2021
PAKKAUKSEN NETTOPAINO 20 kg
TUOTANTOMAA SUOMI
Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi
/#/kasvi/siementen-ennakkovakuudet
ITÄVYYS (%) 92
PAAVO PAKKAAJA
LOIMAA 916
Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen

Kasvipassi/
Plant Passport
RUOKAVIRASTO SUOMI
VAKUUSTODISTUS
SERTIFIOITU SIEMEN
SYNTHIA-RYPSI
Brassica rapa ssp.oleifera
KAUPPAERÄ FI1000-2155
NÄYTE OTETTU 10/2021
PAKKAUKSEN NETTOPAINO 20 kg
TUOTANTOMAA SUOMI
Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi
/#/kasvi/siementen-ennakkovakuudet
KÄSITELTY: BUTEO START FS 480
ITÄVYYS PEITATTUNA (%) 90
PAAVO PAKKAAJA
LOIMAA 1084

RUOKAVIRASTO SUOMI
VAKUUSTODISTUS
SERTIFIOITU SIEMEN
REETTA-RUIS
Secale cereale
LUONNONMUKAISESTI TUOTETTU KYLVÖSIEMEN
VALVONTAVIRANOMAINEN FI-EKO-201
KAUPPAERÄ FI1000-2170
NÄYTE OTETTU 07/2021
PAKKAUKSEN NETTOPAINO 600 kg
TUOTANTOMAA SUOMI
Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi
/#/kasvi/siementen-ennakkovakuudet
ITÄVYYS (%) 93
1000 SP (g) 24,6
PAAVO PAKKAAJA
LOIMAA 68
Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen

RUOKAVIRASTO SUOMI
ENNAKKOVAKUUS
SERTIFIOITU SIEMEN
2. SUKUPOLVI
ULJAS-OHRA
Hordeum vulgare
KAUPPAERÄ FI1000-2110
NÄYTE OTETTU 08/2021
PAKKAUKSEN NETTOPAINO 40 kg
TUOTANTOMAA SUOMI
Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi
/#/kasvi/siementen-ennakkovakuudet
KÄSITELTY: CELEST TRIO
ENNAKKOITÄVYYS PEITATTUNA (%) 95
1000 SP (g) 43,7
PAAVO PAKKAAJA
LOIMAA 156
Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen

RUOKAVIRASTO SUOMI

VAKUUSTODISTUS

ANTIN SÄILÖREHUNURMI

KAUPPAERÄ FI1000-2170

	Sekoitus-suhde %	Itävyys %
TAMMISTO II-TIMOTEI	60	88
VALTTERI-NURMINATA	25	95
TENHO-TIMOTEI	15	91
- - - - -	-	-
- - - - -	-	-

PAKKAUS SULJETTU (kk/vuosi) 09/2021
PAKKAUKSEN NETTOPAINO 20 kg

PAAVO PAKKAAJA
LOIMAA 1763

RUOKAVIRASTO SUOMI

VAKUUSTODISTUS

PIHANURMIKKO

KAUPPAERÄ FI1000-2172

	Sekoitus-suhde %	Itävyys %
BARUSTIC-PUNANATA	60	89
EVORA-NIITTYNURMIKKA	30	88
RIIKKA-ENGLANNINRAIHEINÄ	10	90
- - - - -	-	-
- - - - -	-	-
- - - - -	-	-

PAKKAUS SULJETTU (kk/vuosi) 10/2021
PAKKAUKSEN NETTOPAINO 1 kg

PAAVO PAKKAAJA
LOIMAA 2251

Perunan vakuustodistusmallit

Kasvipassi - SUOJA-ALUE /
Plant Passport - PZ
BNYVV0

PERUSSIEMEN
BASIC SEED
PERUNA *Solanum tuberosum*

Siemen-luokka / Seed class: Unionin / Union grade **E**

LAJIKE / *Variety*: **ANNABELLE**

KAUPPAERÄ / *Lot no*: **FI1000-2180**

KASVINSUOJELUREK.NRO / *Plant protection register number*: FI-12345 E007 21100

TUOTANTOMAA / *Country of origin*: SUOMI / *Finland*

PAKK. NETTOPAINO / *Net weight*: 600 kg

SULJETTU / *Date of closing*: 10/2021

MUKULAKOKO (mm) / *Size (mm)*: **30-55**

PAAVO PAKKAAJA
LOIMAA
FINLAND

EU:n määräysten mukaisesti sertifioitua siemenperunaa
EC rules and standards certified seed potatoes
3005

RUOKAVIRASTO SUOMI
Finnish Food Authority

Kasvipassi - SUOJA-ALUE /
Plant Passport - PZ
BNYVV0

SERTIFIOITU SIEMEN
CERTIFIED SEED
PERUNA *Solanum tuberosum*

Siemen-luokka / Seed class: Unionin / Union grade **A**

LAJIKE / *Variety*: **JUSSI**

KAUPPAERÄ / *Lot no*: **FI1000-2182**

KASVINSUOJELUREK.NRO / *Plant protection register number*: FI-12345 E007 21101

TUOTANTOMAA / *Country of origin*: SUOMI / *Finland*

PAKK. NETTOPAINO / *Net weight*: 25 kg

SULJETTU / *Date of closing*: 10/2021

MUKULAKOKO (mm) / *Size (mm)*: **28-50**

PAAVO PAKKAAJA
LOIMAA
FINLAND

EU:n määräysten mukaisesti sertifioitua siemenperunaa
EC rules and standards certified seed potatoes
3086

RUOKAVIRASTO SUOMI
Finnish Food Authority

Virallinen näytteenottotarra ja sinettitarra

VIRALLINEN NÄYTE OTETTU
OFFICIELL PROVTAGNING GJORD

RUOKAVIRASTO SUOMI

SIEMENTARKASTUS - FIN
UTSÄDESKONTROLL -FIN

E0414

VIRALLINEN NÄYTE OTETTU
OFFICIELL PROVTAGNING GJORD

RUOKAVIRASTO SUOMI

SIEMENTARKASTUS - FIN
UTSÄDESKONTROLL -FIN

E0414

Toimijan ilmoitusvelvollisuus ja pakkaamon hyväksyntä

- Ruokavirasto ylläpitää valvontaa varten toimijarekisteriä ja pakkaamorekisteriä (Toukon kautta rekisteröityminen toimijaksi ja pakkaajaksi)
- Ilmoitusvelvollisuus valvontarekistereihin on toimijoilla, jotka harjoittavat siemenlain alaista toimintaa
- Tiedostonpitovelvollisuus

Siemenpakkaamon hyväksyntä

- **Pakkaamotoiminnan vaatimukset** määrittelee Siemenlaki 600/2019

- **Pakkaamotoimintaa** voi harjoittaa vain Ruokaviraston hyväksymissä pakkaamoissa

- Lupaa haetaan Ruokavirastosta kirjallisesti **lajiryhmittäin**:
  Viljakasvit, nurmi- ja rehukasvit, öljy- ja kuitukasvit, siemenperuna, vihannekset, juurikkaat, kylvösiemenseokset

- Lupa myönnetään **enintään kymmeneksi vuodeksi** kerrallaan

Voimassaolevat pakkaamohyväksynnät

- aktiivisia siemenpakkaamoita 139 kpl
  - Luomusiemenpakkaamoita 34 kpl
  - Perunapakkaamoita 24 kpl

- Tietoja pakkaamoista: https://avointieto.ruokavirasto.fi/#/kasvi/siemenpakkaamot

Maahantuonti ja markkinointi

- EU:n alueella tapahtuva kauppa on **markkinointia** sisämarkkinoilla
- Tuonti tapahtuu EU:n ulkopuolelta
- Maastavienti: viedään EU:n ulkopuolelle

Markkinoinnin edellytykset

- Markkinoijan pitää olla rekisteröitynyt Ruokaviraston elinkeinoharjoittajarekisteriin
- Lajike EU:n lajikeluettelossa
- Siemen sertifioitu tai standardisiementä vihannesten siemenillä
- Pakkauksissa vakuustodistukset/tiedot voivat olla myös leimattuna/painettuna suoraan säkkiin

Tuonti EU:n ulkopuolelta

- Kaikki erät ilmoitettava Ruokaviraston siemenyksikköön
- Tuoja elinkeinoharjoittajarekisterissä
- Lajike EU:n kasvilajikeluettelossa
- Maahantuontilupa, jos lajike ei EU:n luettelossa
- Tuontimaalla vastaavuus EU:n siementuotantojärjestelmän kanssa

Tilastoja siementuotannosta

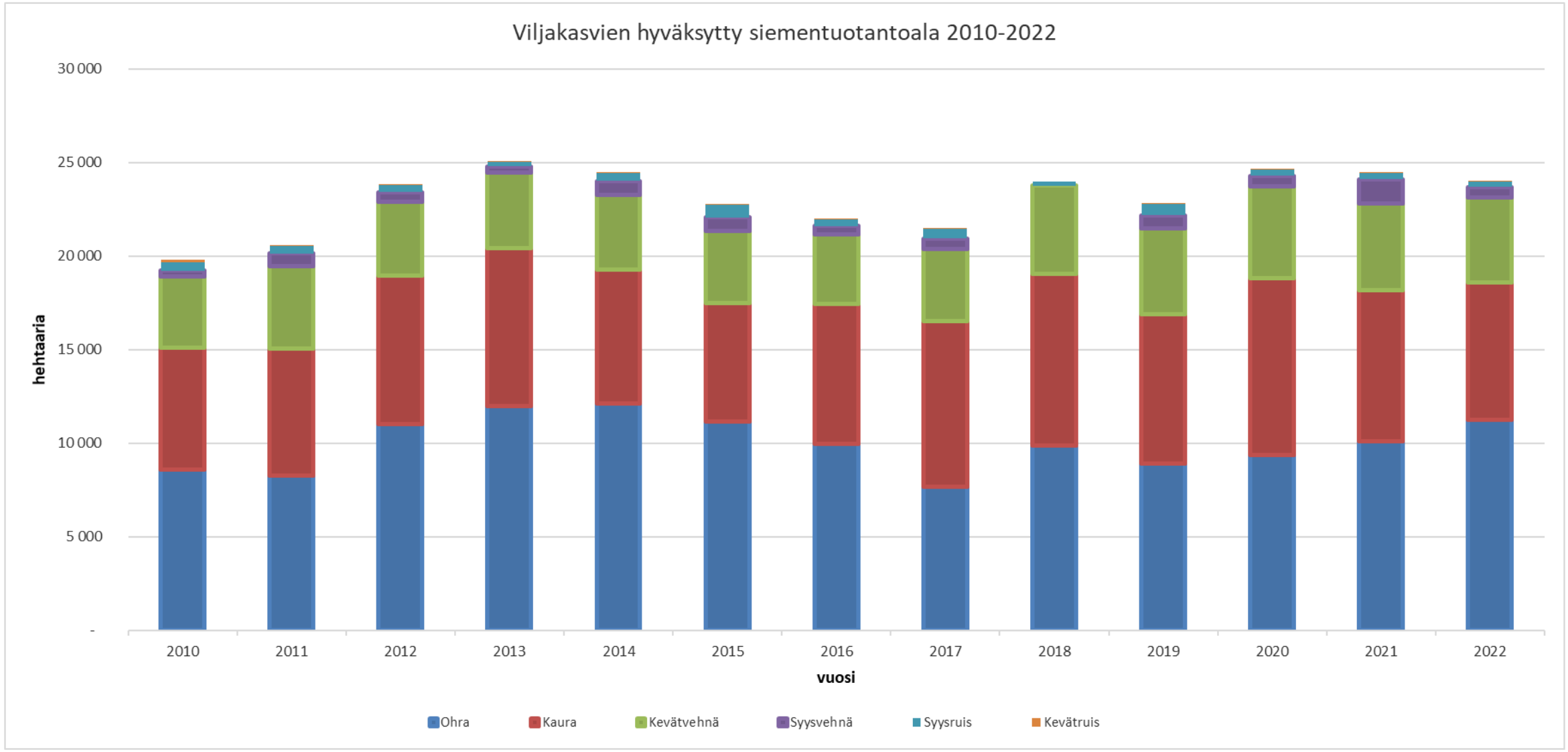

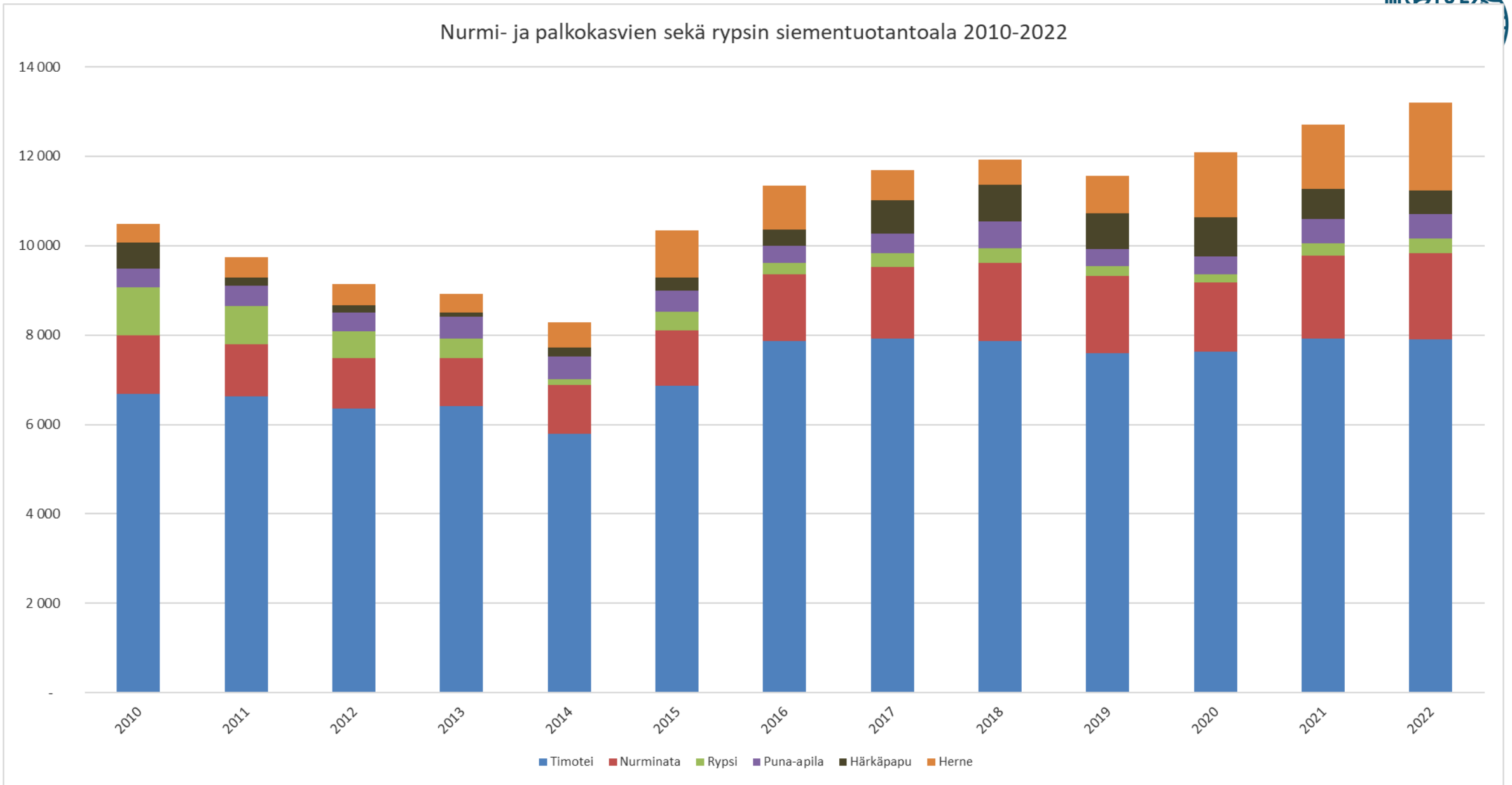
Nurmi- ja palkokasvien sekä rypsin siementuotantoala 2010-2022
14 000
12 000
10 000
8 000
6 000
4 000
2 000
-
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Timotei
Nurminata
Rypsi
Puna-apila
Härkäpapu
Herne

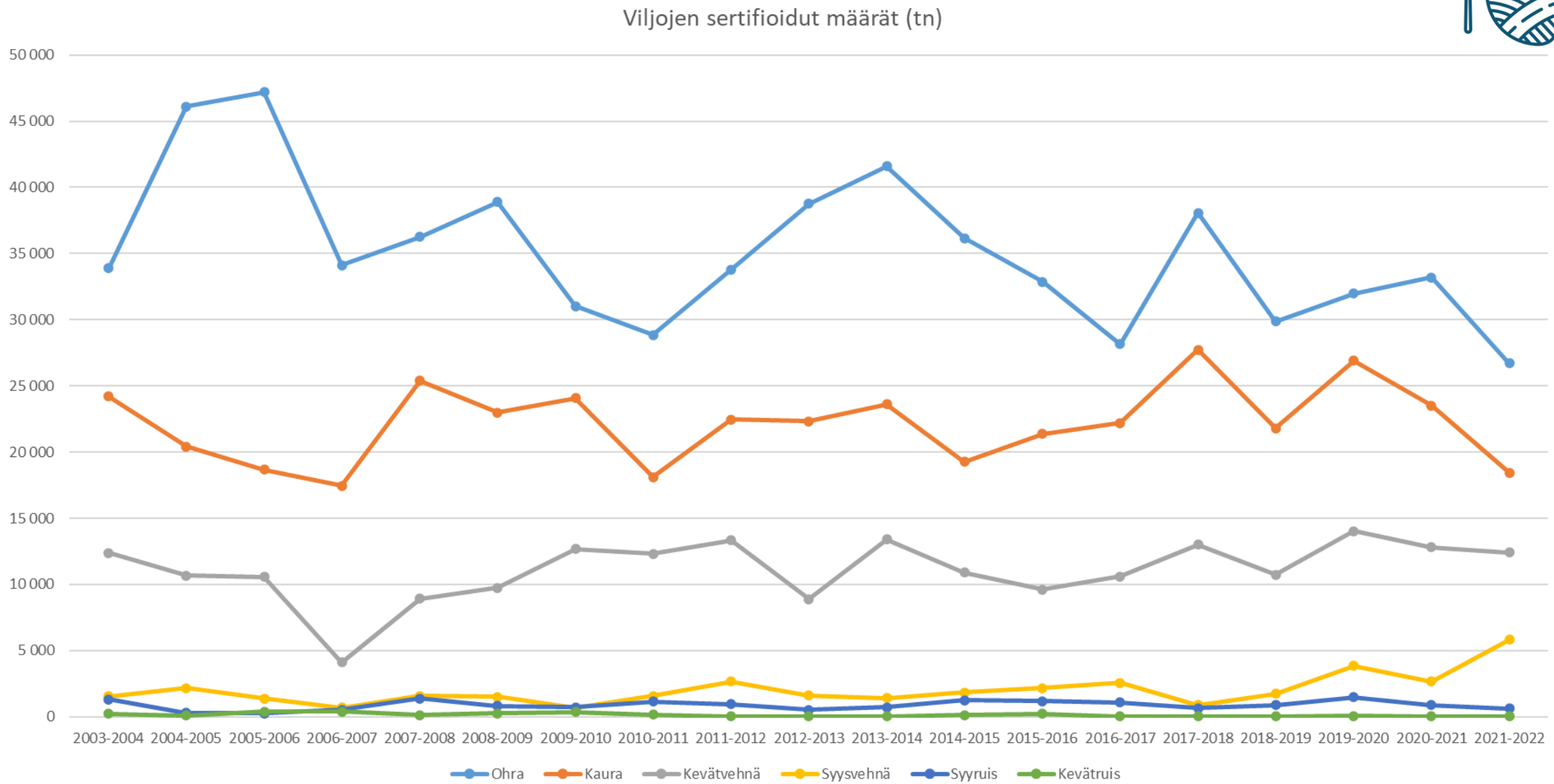
Viljojen sertifioidut määrät (tn)
50 000
45 000
40 000
35 000
30 000
25 000
20 000
15 000
10 000
5 000
0
2003-2004
2004-2005
2005-2006
2006-2007
2007-2008
2008-2009
2009-2010
2010-2011
2011-2012
2012-2013
2013-2014
2014-2015
2015-2016
2016-2017
2017-2018
2018-2019
2019-2020
2020-2021
2021-2022
Ohra
Kaura
Kevätvehnä
Syysvehnä
Syyruis
Kevätruis

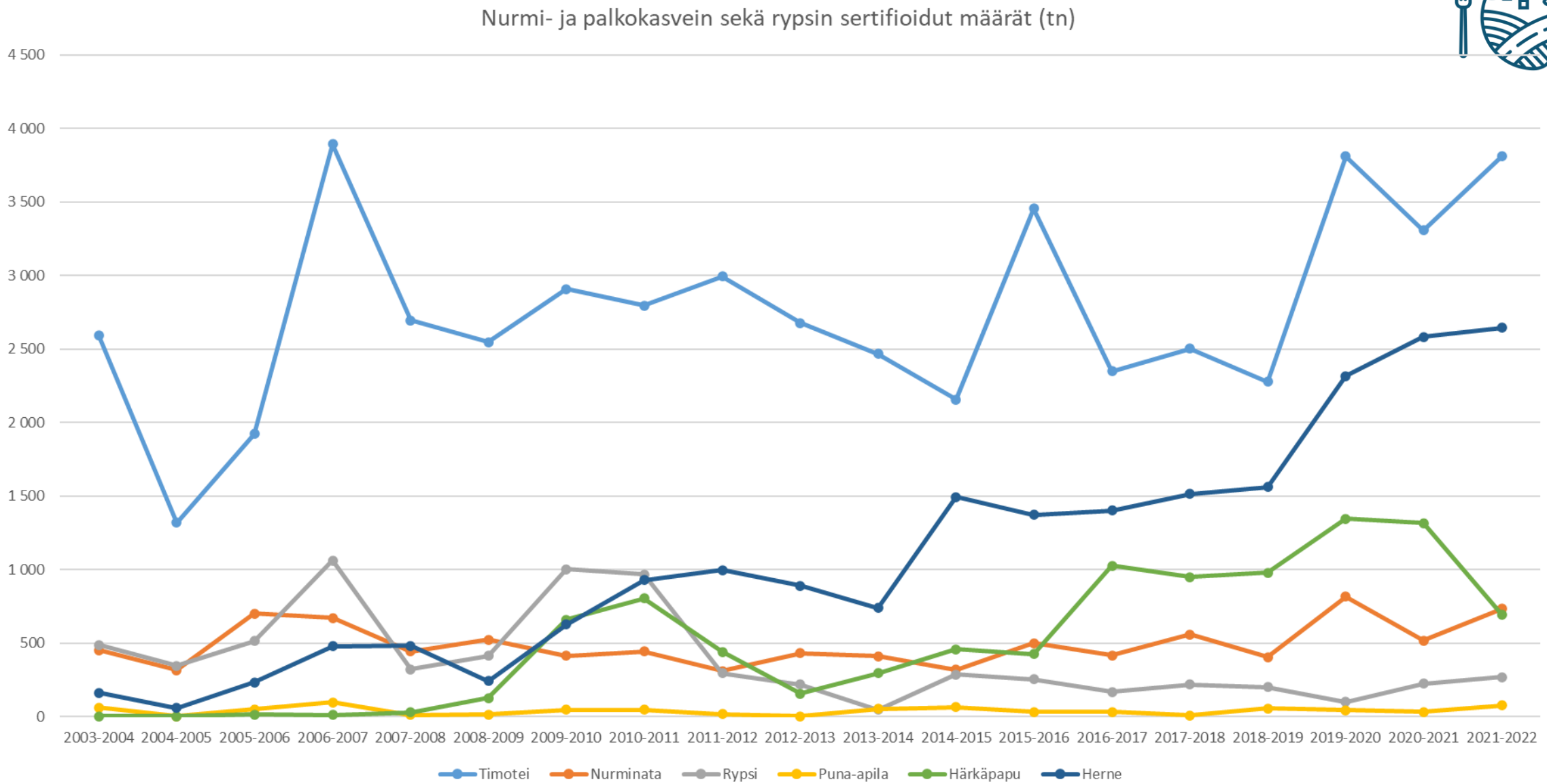
Nurmi- ja palkokasvein sekä rypsin sertifioidut määrät (tn)
4 500
4 000
3 500
3 000
2 500
2 000
1 500
1 000
500
0
2003-2004
2004-2005
2005-2006
2006-2007
2007-2008
2008-2009
2009-2010
2010-2011
2011-2012
2012-2013
2013-2014
2014-2015
2015-2016
2016-2017
2017-2018
2018-2019
2019-2020
2020-2021
2021-2022
Timotei
Nurminata
Rypsi
Puna-apila
Härkäpapu
Herne